

Družina in sorodstvo

Uvod

- Na koga mislim, ko rečem „moja družina“?
- Zakaj je družina zame pomembna?

Family: The Basis of Chinese Civilization

izsek iz TV dokumentrane serije The Story of China (PBS, 2017) 3:12

Družina

- Osnovna enota družbene organizacije
- Reprodukcijska
- Vzgoja otrok (učenje norm, pravičnega obnašanja)
- Emocionalni vidiki družbene interakcije

V čem je razlika med sorodstvom, družino in gospodinjstvom?

- (krvno) potomstvo & poroka (genetska in/ali pravna vez)
- vez & skupno življenje, (družbena) reprodukcija
- enota vsakodnevnega življenja, ekonomska, vzgojna idr. funkcije

→ povezanost (relatedness)

Primerjamo in ne enačimo!

- družino kot institucijo in dejanske družine in sorodstvene odnose
- ideale in prakse različnih družbenih podskupin
- ideale in prakse skozi čas

Tradicioni model kitajske družine

- patrilinearnost (agnatsko sorodstvo)
 - patriarhalnost
 - virilokalnost/patrilokalnost
 - eksogamija
-
- harmonična družina = model in osnovna enota družbenopolitičnega reda

Harmonična družina = osnovna enota & model družbenopolitičnega reda

- *xiao* 孝 (sinovsko spoštovanje)
- Pet tipov medčloveških odnosov:
 - vladar – subjekt
 - oče – sin
 - starejši brat – mlajši brat
 - mož – žena
 - odnos med prijateljema

Čaščenje prednikov

Confucian Ancestor Worship

<https://www.youtube.com/watch?v=2dZfaU5ts>

[DY](#) (1:35)

- Močna vez med preteklostjo in prihodnostjo
- Velika fleksibilnost pri načrtovanju mej sorodstva

Sorodstvene linije 宗族 (lineages)

- skupni izvor v enem samem (moškem) predniku
- templji prednikom oz. ustanovitelju *zongci* 宗祠 ali *citang* 祠堂 (izvajanje ritualov, genealogije)
- generacijska imena 辈名
- politične in ekonomske korporacije
- ceremonialne in dobrodelne dejavnosti

泮光堂

胡漢成書

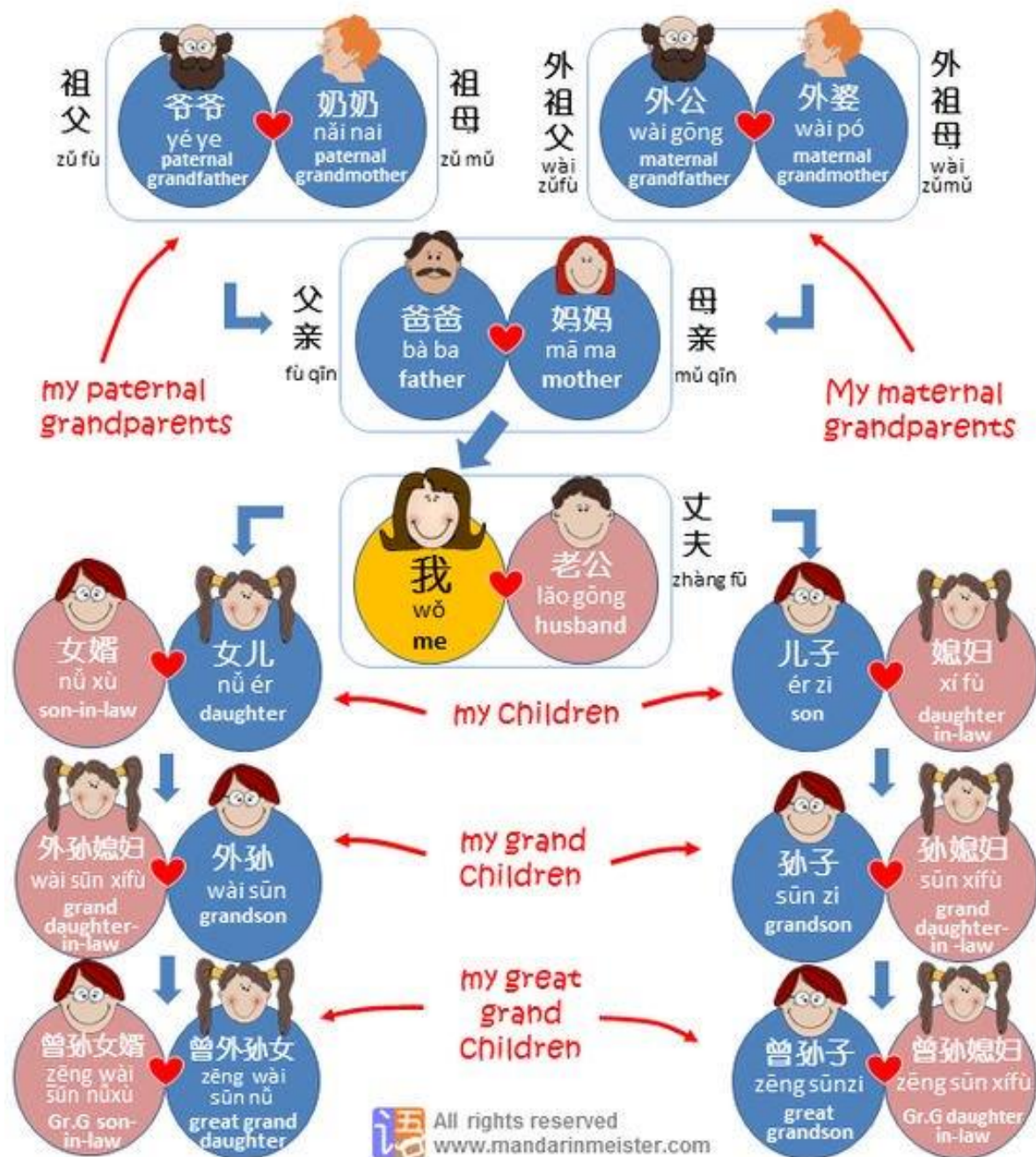
Kompleksnost kitajskega sorodstvenega sistema

家族歌

[https://www.youtube.com/watch?v=S_zVuHIhs-
0](https://www.youtube.com/watch?v=S_zVuHIhs-0) (2:10)

Kaj lahko ugotovimo o kitajskem razumevanju
sorodstvenih odnosov iz poimenovanj za
družinske člane?

Chinese family tree 亲属关系表 → multi-generations 多代直系亲属

Konceptualne razširitve patrilinarnega sorodstva

- mojster/učitelj – vajenec/učenec
- politične hierarhije (KPK)
- načini sklepanja nesorodstvenih vezi *guanxi* 关系
- fiktivno sorodstvo
- sokrajanstvo

Izjeme patrilinearnemu sorodstvu in virilokalnemu zakonu

- vezi, ki temeljijo na ženski (rodna družina, sinovi)
- **svaštvo** kot politični in ekonomski kapital
- **uksorilokalni** zakon
- manjšine
- revščina in družbena nestabilnost → manjše, manj kompleksne družine

Nove oblike družin

China traditional family values and modern transformations - Haier Smart Homes CNY advertisement

Serijske noveletne reklame znanega kitajskega proizvajalca gospodinjskih aparatov, ki kaže nova razumevanja družinskega življenja na Kitajskem (5:48)

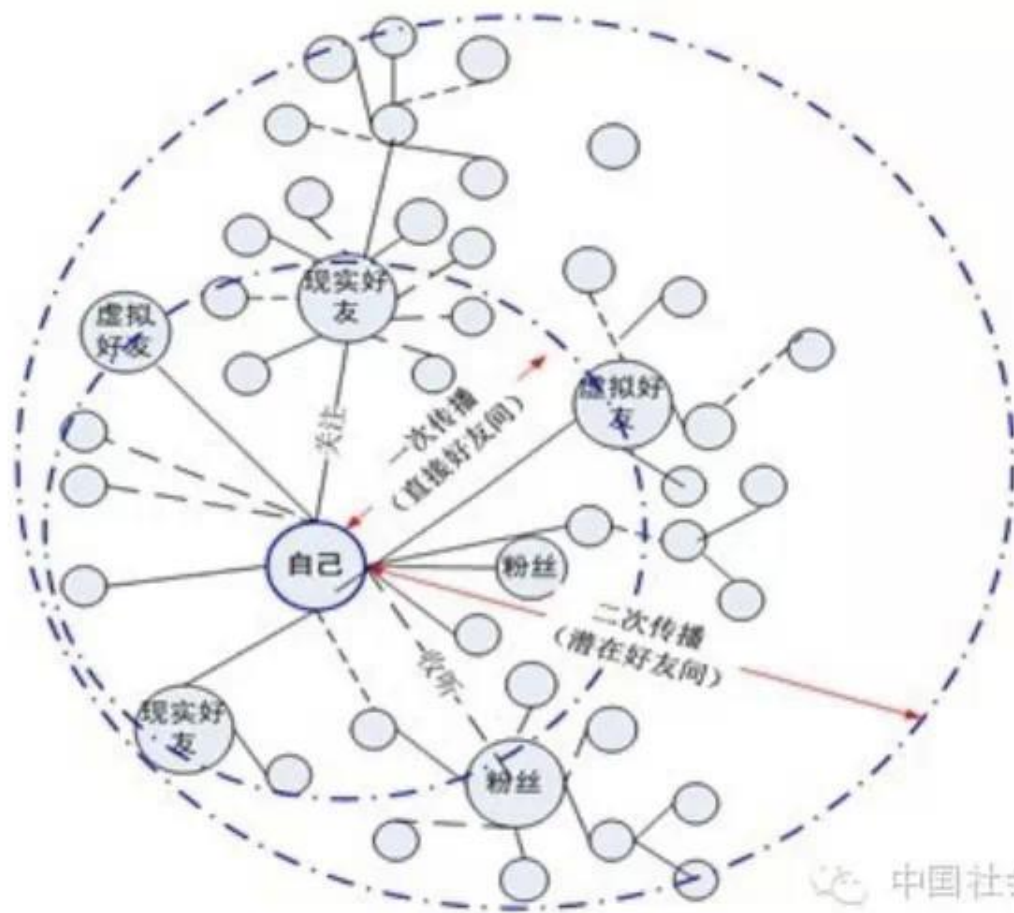
Koncepcije posameznika in družbenih odnosov

- diferencialna oblika združevanja *chaxu geju*
- zveze in odnosi *guanxi, renqing, ganqing*

Fei Xiaotong 费孝通

Kitajska	Zahod
<i>chaxu geju</i> 差序格局	<i>tuanti geju</i> 团体格局
diferencialna oblika združevanja	organizacijska/kolektivna oblika združevanja
koncentrični krog	snopič
elastične, fleksibilne meje posameznika in skupnosti	jasno zamejene, razločene ločnice med posamezniki, ki se povezujejo v skupnost
družbena morala, ki temelji na posameznikovih povezavah (mreža odnosov, relacijskost)	morala: natančna pravila, univerzalni varuh morale in pravičnosti (Bog)

差序格局

Odnosi *guanxi* 关系

- (med)človeški občutki *renqing* 人情, čustveni občutki *ganqing* 感情
- materialna recipročnost/obligacija (klientelistični odnosi) ali medčloveški občutki?
- več kategorij: 本家人, 亲戚, 乡亲, 朋友